

در خانواده اسلامی همسران به یکدیگر دید افقی دارند نه عمودی/ فرزندان قربانیان اصلی سوء تدبیر همسران

در خانواده برتر از دیدگاه اسلام همسران به یکدیگر نگاه افقی دارند و نه عمودی؛ یعنی هیچ فردی خود را برتر از دیگری و در مقام قدرت نمی‌بیند و بین آنان زور و قدرت طلبی حاکم نیست بلکه مفاهمه و درک متقابل همراه خیرخواهی و محبت جاری است.

در خانواده برتر از دیدگاه اسلام همسران به یکدیگر نگاه افقی دارند و نه عمودی؛ یعنی هیچ فردی خود را برتر از دیگری و در مقام قدرت نمی‌بیند و بین آنان زور و قدرت طلبی حاکم نیست بلکه مفاهمه و درک متقابل همراه خیرخواهی و محبت جاری است.

به گزارش سرویس اندیشه خبرگزاری رسا، خانواده برتر در منظر اسلام از لحاظ ویژگی‌های رفتاری دارای ارکان برجسته‌ای همانند «مدیریت ایده‌آل»، «مناسبات در روابط اسلامی»، «شیوه زندگی» و «تربیت نسل صالح» است.

مدیریت ایده‌آل

زن و شوهر در خانواده برتر به جهت برخورداری از سه ویژگی دانش، مهارت و اخلاق، خانه و خانواده را به بهترین شکل ممکن اداره می‌کنند. در چنین خانواده‌ای، مرد مدیری لایق و کاردان، پرتلاش، قاطع و جدی در کار است. او هزینه زندگی را از طریق حلال تأمین می‌کند. همسرداری او ایده‌آل است. مدیریت او بر مبنای تحکم و زورگویی نیست، حامی خانواده است و در ارشاد و هدایت و حمایت اعضای خانواده سنگ تمام می‌گذارد و آنان را به سوی معنویات و سعادتشان سوق می‌دهد. چنانکه قرآن کریم می‌فرماید «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ، يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ؛ در حقیقت، خدا به دادگری و نیکوکاری و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از کار زشت و ناپسند و ستم باز می‌دارد. به شما اندرز می‌دهد، باشد که پند گیرید.» (1)

زن نیز در ایفای سه وظیفه اصلی «شوهرداری»، «خانه‌داری» و «نقش مادری» اسوه است. او در هر سه حوزه همچون شویش از دانش، مهارت و اخلاق برخوردار است. بی‌تردید از جمله آسیب‌های جدی در بسیاری از خانواده‌ها این است که زن و شوهر قدرت مدیریت ندارند و یا در مدیریت خانه و خانواده عاجزند. بنیان چنین خانواده‌هایی سست است و احتمال نزاع و کشمکش و تزلزل در آن فراوان است. در این خانواده‌ها یا زن قربانی سوء مدیریت مرد قرار دارد و یا مرد از ناحیه سوء مدیریت زن در خانه آسیب جدی می‌بیند و یا فرزندان قربانی سوء مدیریت زن و شوهر هستند.

مناسبات در روابط اسلامی

در خانواده برتر بهترین نوع مناسبات و روابط وجود دارد. برخی از ویژگی‌های رفتاری زن و شوهر در خانواده برتر عبارتند از احترام متقابل، خوش اخلاقی، رعایت حقوق یکدیگر، حریم‌داری و عفاف، تحمل یکدیگر و همکاری دو جانبه.

احترام متقابل

در خانواده برتر زن و شوهر شخصیت یکدیگر را گرامی می‌دارند، در این خانواده نسبت به زن به عنوان رکنی از خانواده، بالاترین احترام رعایت می‌شود و مرد نیز به عنوان رکن دیگر از برترین جایگاه شخصیتی برخوردار است. در آموزه‌های اسلامی سفارش شده است؛ هر فرد زنی را به همسری می‌گیرد، باید گرامی‌اش بدارد و او را با اذیت و آزار و ستمگری‌هایش خرد نکند و شخصیت و کرامت انسانی او را ضایع نسازد. او باید محترم باشد و در خانه دلبری کند.

خوش اخلاقی

در خانواده برتر زن و شوهر بهترین مراتب خوش اخلاقی را به یکدیگر نثار می‌کنند. آغوش گرم محبت آن‌ها برای یکدیگر باز است. بارویی گشاده و لبی خندان یکدیگر را ملاقات می‌کنند. پاکیزه سخن می‌گویند و هرگز یکدیگر را مورد آزار و اذیت زبانی و اهانت قرار نمی‌دهند.

رعایت حقوق یکدیگر

در خانواده برتر نه مرد زبان به شکایت می‌گشاید و از همسرش در پایمال کردن حقوق خویش و انجام وظیفه نکردن او گله می‌کند و نه زن. آن‌ها به وظایف خویش به خوبی آشنا و به آن پایبند هستند. زن و شوهر در چنین خانواده‌ای به تقسیم کاری که رسول اکرم (ص) در زندگی مشترک علی (ع) و فاطمه زهرا (س) صورت دادند، کمال رضایت را دارند و هر کدام انجام وظیفه کردن در محدوده تعیین شده را برای خود کاری مقدس، در ردیف جهاد در راه خدا می‌شمارند.

رسول خدا (ص) کارها را میان علی (ع) و فاطمه (س) تقسیم کردند و حدود وظایف هر کدام را مشخص کردند و فرمودند «کارهای خانه را فاطمه انجام دهد و کارهای بیرون بر عهده علی باشد».

حریم‌داری و عفاف

زن و شوهر در خانواده برتر به شدت به موازین شرعی پایبند هستند و به مسائل محرم و نامحرم، حفظ ناموس، عفت و پاکدامنی و عدم

اختلاط با نامحرمان فوق‌العاده اهمیت می‌دهند. مرد در چنین خانواده‌ای عقیف است و چشم خویش از ناموس دیگران فرو می‌پوشد و خواسته‌های غریزی خود را در محدوده‌ای که خداوند برایش حلال کرده، منحصر می‌سازد. زن نیز خود را برای شوهرش ارزانی می‌کند و در غیاب او از خویشتن چون دری در صدف پاسداری می‌دهد و از نامحرمان حفظ می‌کند.

بسیاری از نابسامانی‌های اجتماعی از همین ناحیه صورت می‌گیرد که زن و مرد حریم خود را نمی‌شناسند و به موازین شرع مقدس بی‌اعتنایی نشان می‌دهند و گر نه هرگز اسلام با حضور زن در صحنه اجتماع مخالف نیست. اسلام با بی‌حجابی، بی‌عفتی، اختلاط زن و مردم مخالف است.

تحمّل یکدیگر

در خانواده برتر، زن و شوهر ایمان خود را در پرتو صبر و تحمل بر شدايد و گرفتاری‌ها، فقر و تنگدستی و دیگر سختی‌ها و همچنین شکرگزاری از خداوند در برابر نعمت‌های او کامل می‌کنند. در آموزه‌های اسلامی برای مردی که در برابر کژی‌های اخلاقی همسرش صبوری کرده، برای خدا تحملش می‌کند پاداش شاکران را در نظر گرفته است.

همکاری دو جانبه

از دیگر ویژگی‌های رفتاری خانواده‌ی برتر همکاری شایسته زن و شوهر با یک‌دیگر در زندگی است. آن دو، بنده خدايند و خود را در برابر او مسؤول می‌دانند و تمام تلاششان در زندگی این است که رضایت خدا را جلب کنند.

از این‌رو زندگی زناشویی خللی بر بندگی آنان در برابر خدا ایجاد نمی‌کند. چنان‌که در زندگی حضرت علی(ع) و فاطمه(س) قضیه این‌گونه بود. در چنین خانواده‌ی زن از لحاظ معنوی و روحی شوهرش را تدارک می‌کند و او را برای حضور در اجتماع تقویت می‌کند و مرد نیز او را در مسیر بندگی خدا دستگیری می‌کند. از او مراقبت و محافظت می‌کند و خویشتن را در برابر او مسؤول می‌داند.

شیوه زندگی

خانواده برتر در زندگی دارای سبک و شیوه‌ای ممتاز از دیگران است. زن و شوهر در چنین خانواده‌ای اهل کار و تلاش‌اند و برای آبادانی دنیا از هیچ کوششی دریغ نمی‌ورزند، ولی تمام جهت‌گیری‌های زندگی آنان به سمت و سوی زهد و ساده زیستی است؛ روشی زاهدانه دارند و از دنیا به قدری کفاف و نیاز برداشت می‌کنند. در زندگی آن‌ها اثری از اسراف و ریخت و پاش دیده نمی‌شود.

خانواده برتر در شیوه زندگی خود حد و اندازه را نگه می‌دارند، نعمت‌های الهی را بی حساب و کتاب مصرف نمی‌کنند و آن‌ها را ضایع نمی‌سازند. در زندگی آن‌ها اثری از تجملات و تشریفات وجود ندارد. آن‌ها کرامت انسانی خود را ارزشمندتر از آن می‌دانند که اسیر زرق و برق و تجملات دنیا شوند. نه این‌که نتوانند از امکانات دنیوی برخوردار باشند، بلکه دارایی و ناداری هیچ تغییری در شیوه زندگی آن‌ها ندارد. در خانواده برتر چیزی جز خدا، زن و شوهر را راضی نمی‌کند؛ از این‌رو تمام جهت‌گیری‌های زندگی آن‌ها برای جلب رضایت خداوند است و گزینش شیوه زاهدانه در زندگی نیز به همین منظور است.

تربیت نسل صالح

فرزندان در خانواده برتر نمونه کاملی از تربیت شدگان مکتبی‌اند. بهترین شیوه تربیتی را در خانواده برتر می‌تواند سراغ گرفت. فرزندان در چنین خانواده‌ای از اوان کودکی تربیت دینی و اخلاقی می‌شوند. راه و رسم خوب زیستن را می‌آموزند. با شخصیت و عزتمند بار می‌آیند و انسانی صالح می‌شوند و قدم به عرصه اجتماع می‌گذارند و منشأ آثار و برکات فراوان می‌شوند.

تربیت دو رکن دارد: نخست عشق و عاطفه و دیگر علم و آگاهی؛ و زن و شوهر در خانواده برتر از هر دو رکن برخوردارند؛ آن‌ها از جهت عشق و محبت به فرزند و علاقمندی به سرنوشت او ثروتمند است و از لحاظ علم و دانش از بالاترین اطلاعات برخوردارند. می‌دانند که کودک از نظر روانی چه خواسته‌هایی دارد و چگونه باید به خواسته‌هایش پاسخ داد.

می‌دانند چگونه باید به کودک ابراز محبت کرد و چه مقدار باید به او محبت شود که لوس بار نیاید. کودک در خانواده برتر مورد تکریم قرار می‌گیرد و با شخصیت بار می‌آید. به سؤالات او به صورت منطقی، مستدل، متناسب با میزان درک و فهم او پاسخ داده می‌شود. او در چنین خانواده‌ای شجاع بار می‌آید، چرا که زن و شوهر هرگز کودکشان را از موهومات نمی‌ترسانند.

خانواده خوشبخت در یک نگاه

1 - در بین اعضای خانواده‌ی خوشبخت، عشق و امنیت برقرار است؛ آنان به همدیگر ایراد نمی‌گیرند، انتقاد تخریبی ندارند، همدیگر را کوچک نمی‌شمارند، خفت و خواری برای هم ایجاد نمی‌کنند، تبعیض و انکار فضیلت در محیط خانواده موج نمی‌زند، خانواده سرشار از عشق و شادی است و در بین اعضای خانواده جمله «به من چه یا به تو چه» رد و بدل نمی‌شود، چرا که اعضا به گفت‌وگو و مشورت منطقی اعتقاد دارند و احساس مسؤولیت می‌کنند.

2 - افراد به یک‌دیگر اعتماد دارند و از این اعتماد متقابل سوء استفاده نمی‌کنند، چرا که اعتماد را یکی از پایدارترین ویژگی‌های خانواده موفق می‌دانند.

3 - تا جایی که امکان دارد، با هم هستند و در مهمانی‌ها یا کارهای مربوط به خانواده تنها نمی‌روند. همدلی، همکاری، هم فکری و هماهنگی را از عوامل بقای خانواده‌ی خوشبخت می‌دانند.

4 - با هم اتحاد دارند و در مسائل مختلف، با گفت‌وگو و مشورت به تفاهم می‌رسند و اگر سوء تفاهمی هم پیش بیاید، سعی می‌کنند آن را در درون خود بدون این‌که کسی بفهمد، حل کنند.

5 - به سلیقه‌ها و عقاید یک‌دیگر آگاه بوده و به آن احترام می‌گذارند.

6 - نسبت به هم شرم مسموم ندارند، یعنی خواسته‌های طبیعی خود را بدون نگرانی یا خشونت ابراز می‌کنند.

7 - نگران سلامت روحی و جسمی یک‌دیگر بوده و از هم مراقبت می‌کنند؛ چنان چه مشکلی به وجود آمد، سعی وافر در حل آن می‌کنند.

- 8 - به حریم یکدیگر احترام گذاشته و از حدود مشخص شده‌شان فراتر نمی‌روند.
- 9 - در بیش‌ترین اوقات، لحظات خوشی که با یکدیگر بوده‌اند را مرور می‌کنند و دنبال خاطرات تلخ نیستند و دوست دارند همیشه در خوشی، شادی و نشاط زندگی کنند.
- 10 - برای فامیل و همسایه‌های خود اهمیت قائل‌اند و پذیرای آنان هستند.
- 11 - صرفه‌جویی و پس انداز، جزو برنامه‌های اقتصادی خانواده‌های خوشبخت است.
- 12 - برای رشد یکدیگر تلاش کرده و زمینه‌ی پیشرفت خانواده را فراهم می‌سازند.
- 13 - افراد به هم افقی نگاه می‌کنند و نه عمودی؛ یعنی هیچ فرد خود را برتر از دیگر و در مقام قدرت نمی‌بیند و بین آنان زور و قدرت طلبی حاکم نیست.
- 14 - در کنار هم احساس امنیت و آرامش می‌کنند و از ترس و اضطراب یا تنش و درگیری میان آنان خبری نیست.
- 15 - علاقه، عشق، محبت، صفا و یک‌دلی خود را، هم در رفتار و هم گفتار به یکدیگر ابراز می‌کنند.
- 16 - از یکدیگر انتظار بی‌جا و توقع نامناسب ندارند.
- 17 - اگر مشکلی پیش بیاید، به راه حل فکر می‌کنند و به دنبال مقصر و گناهکار نمی‌گردند، بلکه اقدام به علت‌یابی آن مشکل می‌کنند و راه حل منطقی ارائه می‌دهند.
- 18 - هر یک از طرفین، پیوسته به فکر خوشحال کردن و راضی نگه‌داشتن یکدیگر هستند.
- 19 - زن و شوهر به خاطر هم‌دیگر زندگی می‌کنند و زندگی آنان به خاطر بچه‌ها یا ترس از طلاق و حرف مردم نیست.
- 20 - زن و مرد می‌توانند هر روز به دنیای اختصاصی یکدیگر نزدیک‌تر شوند و کاری به مسائل خصوصی و زندگی دیگران ندارند.
- 21 - با درخواست‌های یکدیگر، برخورد مثبت و منطقی دارند.
- 22 - زن و مرد در کنار یکدیگر هستند نه رو در رو و رقیب هم؛ آنان رفیق هم بوده و واکنش منفی از خود نشان نمی‌دهند.
- 23 - تلاش دارند که بچه‌های خوب و خوشبختی به جامعه تحویل دهند.
- 24 - همه اعضای احساس برنده بودن، موفق بودن، امید داشتن می‌کنند و خودشان را در زندگی برنده می‌دانند.